

Zienswijze MBO Raad Wetsvoorstel strategisch personeelsbeleid

De MBO Raad wil met deze zienswijze reageren op de het Wetsvoorstel strategisch personeelsbeleid. De MBO Raad onderschrijft het belang van goed personeelsbeleid bij de scholen en steunt dus de beleidswensen achter het wetsvoorstel. In de Memorie van Toelichting op het wetsvoorstel is opgenomen dat in het mbo het strategisch personeelsbeleid reeds is ontwikkeld en dat de daarin opgenomen maatregelen zijn bedoeld om hetgeen er nu is vast te houden en uit te bouwen. De MBO Raad is verheugd dat wordt onderkend dat mbo-scholen op dit punt al goed bezig zijn en wil benadrukken dat ook zonder dit wetsvoorstel de scholen altijd bezig zullen zijn om hun personeelsbeleid te verbeteren. Tegelijkertijd roept de toelichting dan wel de vraag op naar nut en noodzaak van dit wetsvoorstel voor het mbo: waarom is dit wetsvoorstel überhaupt nodig? De MBO Raad ziet de in het wetsvoorstel voorgestelde maatregelen dan ook eerder als een aansporing om door te gaan op de ingeslagen weg en niet als een verplichting om staande praktijk – waar het goed gaat – aan te passen. Dit laatste zou immers contraproductief werken.

Vervolgens heeft de MBO Raad drie bezwaren op onderdelen van het wetsvoorstel. Deze bezwaren betreffen achtereenvolgens de wijze waarop de evaluatieverplichting, de AMvB en het instemmingsrecht zijn vormgegeven.

In het wetsvoorstel is een jaarlijkse evaluatieverplichting van het strategisch personeelsbeleid opgenomen. Deze frequentie van een jaar brengt het risico met zich mee dat de evaluatie een procesmatig en bureaucratisch karakter krijgt in plaats van dat het evalueren een natuurlijk proces blijft. Scholen werken middels een PDCA-cyclus en evalueren het beleid constant. De MBO Raad onderschrijft dat van scholen mag worden verwacht dat de uitkomsten van een evaluatie en bijbehorende analyse aan het papier worden toevertrouwd. Wanneer dit een jaarlijks karakter gaat krijgen dan wordt dit een zware administratieve last die de praktijk gaat hinderen. Het is logischer om van scholen te vragen dat ze vierjaarlijks, gelijklopend met het inspectietoezicht, inzichtelijk maken wat ze doen om het personeelsbeleid te evalueren, monitoren en verbeteren. Dan blijft dit een continu in plaats van jaarlijks proces maar is de toetsbaarheid daarvan toch geborgd.

Het tweede aandachtspunt betreft de bevoegdheid van de regering om bij AMvB aanvullende eisen te stellen aan het strategisch personeelsbeleid. Indien deze bevoegdheid moet worden uitgelegd als de mogelijkheid om bij AMvB aanvullende onderwerpen te benoemen die een plek dienen te krijgen in het personeelsbeleid, dan ligt dit voor de hand. De bevoegdheid zoals die in het wetsvoorstel is opgenomen en toegelicht lijkt echter verder te gaan: bij AMvB – zo leest de betreffende bepaling althans – zouden ook inhoudelijke eisen aan het personeelsbeleid kunnen worden gesteld. Deze bevoegdheid wordt immers niet door de bepaling of toelichting begrensd. Dit zou echter zeer onwenselijk zijn. Inhoudelijke eisen aan het personeelsbeleid – zoals deze in het wetsvoorstel bijvoorbeeld zijn gesteld aan het funderend onderwijs – grijpen mogelijk diep in op de inrichtingsvrijheid van scholen. Indien de regering ten aanzien van het personeelsbeleid niet enkel wil regelen *wat* daarin is opgenomen maar ook *hoe* het geregeld moet worden, dan kan daarbij de vraag opkomen hoe dit zich verhoudt tot de onderwijsvrijheid. De toets of een eis dan is toegestaan is voorbehouden aan de Tweede en Eerste Kamer. Via een onbegrensde bevoegdheid om nadere eisen

te stellen via een AMvB krijgt de regering de mogelijkheid om deze toets te ontwijken. Dit kan niet de bedoeling zijn. De MBO Raad vraagt de wetgever derhalve te bevestigen dat via AMvB wel eisen gesteld kunnen worden aan *wat* er geregeld moet worden maar niet (vergaand) *hoe* het geregeld dient te worden. In dat laatste geval dient een maatregel te worden voorgelegd aan de wetgever in formele zin.

Tot slot heeft de MBO Raad bezwaar tegen de wijze waarop het instemmingsrecht is opgenomen. Uit de Memorie van Toelichting blijkt dat het wetsvoorstel niet de intentie heeft om nieuwe instemmingsrechten te creëren. De bestaande bevoegdheden voldoen. Tegelijkertijd wordt er echter wel een nieuwe instemmingsbevoegdheid op het gehele beleid gecreëerd omdat 'het' anders te ingewikkeld wordt voor de scholen. Deze toelichting bevreemdt om meerdere redenen. Ten eerste omdat zij innerlijk tegenstrijdig is. Als wordt toegelicht dat het niet nodig is om het instemmingsrecht uit te breiden, maar de wetgever doet dit vervolgens toch dan is deze maatregel per definitie onvoldoende gemotiveerd en niet proportioneel en subsidiair. Ten tweede bevreemdt de toelichting dat werken met bestaande medezeggenschapsbevoegdheden te ingewikkeld zou worden. In het mbo wordt – zo is bevestigd in de Memorie van Toelichting – reeds strategisch personeelsbeleid vastgesteld en daarbij wordt in de praktijk zonder problemen rekening gehouden met medezeggenschap. Voorgenomen besluiten die zijn opgenomen in dit beleid worden voorgelegd aan de OR. Dus ook hier is – zoals wordt toegegeven – geen probleem; om deze reden is deze maatregel per definitie onvoldoende gemotiveerd en niet proportioneel en subsidiair. Tot slot bestaat het risico dat deze maatregel een averechts effect gaat hebben. Als iedere wijziging van het beleid, en ieder daarin opgenomen beleidsonderdeel, onderwerp wordt van instemmingsrecht dan kan dit ervoor zorgen dat scholen zaken die normaal gesproken niet onder medezeggenschap vallen, ook niet gaan opnemen in het geschreven personeelsbeleid. Niet om medezeggenschap te ontwijken maar om in bepaalde situaties drukte en onnodig overleg te voorkomen. Dit laatste zou zonde zijn omdat dit afbreuk doet aan de integraliteit van het document. Gelet op het feit dat deze maatregel onnodig is en hoogstens een negatief effect heeft, ligt het voor de hand om hier niet voor te kiezen.

De MBO Raad steunt derhalve het wetsvoorstel mits de drie gemaakte bezwaren t.a.v. de evaluatieverplichting, de AMvB, en het instemmingsrecht weggenomen kunnen worden.